

SLOVENSKÁ CHEMICKÁ SPOLOČNOSŤ PRI SAV

Radlinského 9, 812 15 Bratislava 1, Slovenská republika

URL: <http://www.schems.sk>

Slovenský národný komitét IUPAC

predsedníčka: prof. RNDr. Renáta Oriňaková, DrSc.

e-mail: renata.orinakova@upjs.sk, Tel: + 421 (0)948 875 271

Slovenský národný komitét pre chémiu Medzinárodnej únie pre čistú a aplikovanú chémiu (SNK IUPAC)

Zápisnica zo zasadnutia a Odborného semináru Slovenského národného komitétu IUPAC (SNK IUPAC)

Termín a miesto: 10. 06. 2026, 13.00 sekretariát SChemS, MS Teams meeting od 13.15:

<https://teams.microsoft.com/meet/33468190936758?p=3pj58mgSlY3wkBECx>

ID schôdze: 334 681 909 367 58; Prístupový kód: kk2uY7p7

Prítomní:

Prezenčne: podľa prezenčnej listiny

On line: Juraj Černák, Magdaléna Strečková, Michal Mariassy, Matej Baláž

Program:

1. **Kontrola zápisnice zo zasadnutia SNK IUPAC v r. 2025**
2. **ODBORNÝ SEMINÁR SNK IUPAC**
 - 2.1. **Vedecká rada IUPAC** – nový orgán IUPAC, analýza a návrh kľúčových aktivít ako aj zmien v štruktúre IUPAC; informácia, I. Lacík (volený člen rady)
 - 2.2. **Slovenská chemická spoločnosť** – kľúčové aktivity v roku 2025, plán aktivít na rok 2026; info: Ľ. Švorc, nadväzná diskusia
3. **Aktuálne aktivity SNK IUPAC a IUPAC-u**
 - 3.1. **SNK IUPAC, SChemS a mladí chemici**
 - 3.2. **Celosvetové raňajky žien chemičiek 2026 (GWB 2026)** – ÚPo SAV; UPJŠ
 - 3.3. **Pure and Applied Chemistry – Aktuality**
 - 3.4. **Valné zhromaždenia a kongresy IUPAC – 2029: Praha**
 - 3.5. **Gold book IUPAC**
 - 3.6. **Rubrika o IUPAC odporúčaníach v ChemZi**
4. **Informácie o činnosti členov SNK** - Členovia SNK IUPAC/reprezentanti SK aktuálne v odborných orgánoch IUPAC - informácie o ich aktivitách
5. **Finančné otázky**
6. **Rozličné a diskusia**

Renáta Oriňaková, predsedníčka SNK IUPAC

Milan Drábik, podpredseda SNK IUPAC

Igor Lacík, člen vedeckej rady IUPAC

Ad: 1

- Zo zápisnice zo zasadnutia a Odborného seminára Slovenského národného komitétu IUPAC konaného 11. 06. 2025 o 13.00 vyplynuli nasledujúce úlohy:
- Spolupráca EURACHEM-SK, SNK IUPAC a SChemS.
- Návrh na zmenu slova „komitét“ v našom názve. Existuje niekoľko možností zámeny (výbor - komisia - skupina – rada -). Keďže sa nenašiel vhodnejší výraz, členovia SNK súhlasili so zachovaním súčasného označenia.

Ad: 2 V rámci seminára boli prezentované aktivity Vedeckej rady IUPAC a SChemS.

2.1. I. Lacík informoval o aktivitách vedeckej rady IUPAC:

- Vedecká rada IUPAC pokračuje v konzultáciách s funkcionármi IUPAC vrátane predstaviteľov divízií a odborných komisií IUPAC k vedeckým prioritám IUPAC v súčasnom meniacom sa svete (IUPAC 2025 Strategic Plan and Priorities) a návrhu novej organizačnej štruktúry IUPAC pre naplnenie týchto priorit (IUPAC Structural Considerations). Celkovo návrh smeruje k tomu, aby sa IUPAC transformovala z organizácie založenej prevažne na činnosti odborných divízií na projektovo orientovanú organizáciu, v ktorej budú odborné divízie poskytovať expertízu, zatiaľ čo hlavnými nástrojmi realizácie budú strategické oblasti a interdisciplinárne projekty reagujúce na aktuálne globálne výzvy.
- **Hlavné navrhované zmeny (Overview of structural changes within IUPAC), ktoré by mali platiť od 1.1.2028:**
- **Návrh deviatich odborných divízií**, ktoré budú fungovať predovšetkým ako odborné komunity (registre expertov). Jeden odborník bude môcť pôsobiť vo viacerých divíziách a samotná odborná práca sa bude realizovať najmä prostredníctvom projektov a strategických oblastí.
- **Zavedenie strategických oblastí (Strategic Areas)**, ktoré budú určovať dlhodobé priority IUPAC v súlade s globálnymi trendmi, ako sú digitalizácia, umelá inteligencia v chémii a udržateľnosť (SDGs). Strategické oblasti budú zároveň zabezpečovať plnenie kľúčových úloh IUPAC (nomenklatúra, terminológia, štandardy) a budú sa každé dva roky prehodnocovať.
- **Nový systém projektov** bude založený na jednotnej štruktúre, ktorá jasne definuje:
 - kto projekt rieši (spravidla aspoň dve divízie),
 - prečo sa realizuje (väzba na strategickú oblasť),
 - aké konkrétne výstupy prináša (minimálne dva základné výstupy IUPAC). Projekty budú mať štandardnú dĺžku štyri roky (maximálne šesť rokov), budú podliehať priebežnému hodnoteniu a nový systém začne fungovať od januára 2028.
- **Transformácia existujúcich projektov** bude zahŕňať audit všetkých aktuálnych projektov. Projekty budú rozdelené podľa ich strategického významu; čisto disciplinárne projekty zostanú pod gesciou príslušných divízií, zatiaľ čo neaktívne alebo strategicky nerelevantné projekty budú ukončené do konca roku 2026.
- **Zmena členskej štruktúry** prinesie zrušenie trvalého členstva. Členstvo bude viazané na aktívnu účasť v projektových skupinách. Národné organizácie budú mať najviac jedného národného zástupcu a asociovaní členovia budú pochádzať len z krajín, ktoré nie sú členmi IUPAC prostredníctvom národnej organizácie.
- Modifikácia novej štruktúry IUPAC NAO bude pripravená na prerokovanie počas mimoriadneho valného zhromaždenia IUPAC, ktoré sa bude konať online dňa 21.7.2026.

- Členovia SNK ocenili, že v navrhovanej štruktúre sa kladie väčší dôraz na vzdelávanie.

2.2. Ľ. Švorc informoval o aktivitách **SCChemS**:

- Doc. RNDr. Eva Viglašová, PhD. bola v tajnom hlasovaní zvolená za prvú podpredsedníčku SCChemS na obdobie 2026 – 2027. Od 1. januára 2028 sa automaticky stane predsedníčkou spoločnosti.
- Celkové príjmy spoločnosti za rok 2025 dosiahli 20 909,02 € a finančný zostatok na všetkých účtoch vrátane pokladne predstavoval k záveru roka 63 478,43 €. K máju 2026 eviduje databáza celkovo 936 členov.
- Počas zasadnutia Výboru SCChemS, ktoré sa konalo 5. mája 2026 na FCHPT STU v Bratislave boli odovzdané ocenenia profesorom Jánovi Labudovi (Medaila Dobroslava Prístavku), Pavlovi Šajgalíkovi (Čestné členstvo) a Jozefovi Čárskemu (Pozdravný list). Výbor zároveň schválil návrhy ocenení na rok 2026 pre Michaelu Halinkovičovou, časopis Chemické listy a doc. Moniku Jerigovú.
- Spoločnosť pokračuje v dotačnom programe, ktorý mladým chemikom preplatí časť nákladov (vložné a ubytovanie) na nadchádzajúci 78. Zjazd chemikov v Ústí nad Labem a 68. Poľský zjazd chemikov v Bydgoszci.
- Medzinárodné úspechy a aktivity:
 - Prof. Renáta Oriňaková bola zvolená za členku Výkonnej rady EuChemS.
 - Mestu Banská Štiavnica bolo udelené prestížne európske ocenenie *EuChemS Historical Landmark Award*, pričom slávnostné odhalenie tabule prebehne 22. septembra 2026.
 - Výročné zasadnutie Chemistry Europe Annual Meeting 2026 sa uskutoční v Bratislave v októbri 2026.

Ad: 3

3.1. IUPAC Poster Prize:

- Na 77. zjazde slovenských a českých chemických spoločností (ktorý sa konal od 1. do 5. septembra 2025 vo Vysokých Tatrách na Slovensku) bola udelená cena „IUPAC Poster Prize Certificate“. Laureátom ocenenia je **Yasim Ali** (Chemický ústav SAV a oddelenie “Computer-Aided Molecular Design, University of Graz”) autor postra “Modelling the Ternary Complex and Active Site Dynamics of Galactofuranosyl transferase 2 for Rational Drug Design”.

3.2. GWB 2026:

- Aktivita IUPAC Celosvetové raňajky žien pracujúcich v chémii (GWB) sa stala pravidlom v ÚPo SAV. V utorok, 10. februára 2026 organizoval Ústav polymérov SAV, v. v. i., pre kolegyne už štvrtý ročník Global Women's Breakfast. https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=services-news&source_no=20&news_no=13416. Kolegyne v ÚPo SAV majú ambíciu a záujem pokračovať aj v budúcnosti.
- Na UPJŠ v Košiciach sa 11.6.2026 konala pri príležitosti Medzinárodného dňa žien a dievčat vo vede panelová diskusia na tému: „Ženy vo vede“: <https://www.upjs.sk/aktuality/panelova-diskusie-o-zenach-vo-vede/>.
- Členovia SNK IUPAC vyslovili poďakovanie a podporu.

3.3. PAC (Pure and Applied Chemistry, oficiálny časopis IUPAC):

- "Flow-through analytical systems and microsystems with electrochemical detection for monitoring of biologically active species (IUPAC Technical Report)", **Labuda, Ján**, Banks, Craig E., Barek, Jiří, Escarpa, Alberto, Farenhorst, Annemieke, Kudr, Jiří, Matysik, Frank-Michael, Merkoçi, Arben, Švorc, Ľubomír, Wang, Joseph and Zítka, Ondřej. Pure and Applied Chemistry, vol. 98, no. 3, 2026, pp. 329-365.
<https://doi.org/10.1515/pac-2025-0514>
- „Flow-through analytical systems and microsystems with electrochemical detection for monitoring of biologically active species“, Labuda, Ján, Chemistry International, vol. 48, no. 2, 2026, pp. 29-31. <https://doi.org/10.1515/ci-2026-0219>
- „IUPAC Poster Prize Certificate awarded at the 77th Annual Congress of the Slovak & Czech Chemical Societies“, **Milan Drábik**, Chemistry International, 48, 2, 36 (2026), eTOC 'Chemistry International' – Apr-Jun 2026 - IUPAC | International Union of Pure and Applied Chemistry: <https://www.degruyterbrill.com/document/doi/10.1515/ci-2026-0227/html>
- *Vedecké a prehľadné články redakcia časopisu prijíma UŽ NIELEN na pozvanie. Info a kontakt v [PAC invites your submission - IUPAC | International Union of Pure and Applied Chemistry](#).*

3.4. Valné zhromaždenia a Kongresy IUPAC:

- **2025:** „50th IUPAC World Chemistry Congress“ (14. – 19. 07. 2025) a „53rd IUPAC General Assembly“ (12. – 16. 07. 2025) v Kuala Lumpur, Malajzia, <https://iupac2025.org/>. Rokovaní GA a Kongresu sa zo SNK zúčastnili: R. Oriňaková, I. Lacík, M. Drábik a J. Labuda.
- Rokovaní GA a Kongresu sa za SNK zúčastnili Renata Oriňaková – predsedníčka SNK IUPAC, členka IUPAC divízie fyzikálna a biofyzikálna chémia, Igor Lacík – predseda IUPAC divízie polyméry, člen vedeckej rady IUPAC, Ján Labuda – emeritný člen IUPAC divízie analytická chémia, člen IUPAC komisie pre chémiu a priemysel, Milan Drábik – vedúci IUPAC projektu „Gold Book Update of Terms for Inorganic Chemistry“, člen IUPAC medzidivíznej komisie pre terminológiu, názvoslovie a symboly. Každý z členov delegácie sa aktívne podieľal na rokovaní grémií IUPAC, v ktorom/ých je členom/nkou. Tieto rokovania prebiehali v prvej časti Valného zhromaždenia (11. 07 – 14. 07.). Druhá časť – oficiálne Valné zhromaždenie, prebiehala 15. 07 a 16. 07., tiež s našou aktívnou účasťou. V rámci možností sme rokovania v prvej časti ako aj samotné Valné zhromaždenie využívali na tlmočenie vybraných názorov SChemS, SNK IUPAC a chemikov zo Slovenska. Niekoľko príkladov: formulovanie vedeckej časti reštrukturalizácie IUPAC a spätná väzba národných asociovaných organizácií; nové pojmy, redefinície vybraných pojmov v IUPAC Goldbook a publikované IUPAC Recommendations ako kľúčový zdroj zmien v tejto komplexnej príručke IUPAC (prístupnej on-line); ale aj problematika národného členského resp. potreba zastaviť jeho nárast.
- **2027:** „51st IUPAC World Chemistry Congress (WCC)“ a „54th IUPAC GA“ (09. – 16. 07. 2027) v Montreali, Kanada: <https://iupac.org/event/iupac-world-chemistry-congress-2027/>
- **2029:** „52nd IUPAC World Chemistry Congress“ a „55th IUPAC General Assembly“ - SNK a česká NAO budú spoločne organizovať „52nd IUPAC World Chemistry Congress (WCC)“ a „55th IUPAC GA“ v roku 2029 (18. – 24. 08. 2029) v Prahe. , delegáti IUPAC uprednostnili túto ponuku pred alternatívami z Číny, Taiwanu a Nemecka.
- **19.-20. februára 2026 sa konali IUPAC NAO forums s cieľom finalizovať odporúčania pre plánovanú reštrukturalizáciu IUPAC, zjednodušiť riadenie, zosúladiť sa s globálnymi výzvami a posilniť spoluprácu s externými partnermi:**

- podpora modelu SIV a potreba zjednodušenia štruktúry IUPAC,
- zavedenie „tém“ ako dlhodobých strategických oblastí (napr. digitalizácia, udržateľnosť, AI),
- ciele IUPAC na roky 2026–2027 vo sférach štandardizácie, digitalizácie, spolupráce s priemyslom a vzdelávania.

➤ **21. júla 2026 o 13:00 sa uskutoční špeciálne virtuálne zasadnutie Rady IUPAC** (Special Virtual Meeting of IUPAC Council). Na programe budú štyri hlavné body:

- Preskúmanie a hlasovanie o aktualizovanom rozpočte 2026–2027,
- Prezentácia a hlasovanie o navrhovanej reštrukturalizácii vedeckých orgánov IUPAC,
- Návrhy aktualizácií stanov a rokovacieho poriadku pre rok 2027,
- Aktualizácia o relokácii organizácie.
- Na zasadnutí sa za SNK IUPAC zúčastnia: R. Oriňaková, I. Lacík, M. Drábik, L. Švorc.
- V prípade potreby sa uskutočnia aj následné stretnutia 28. a 30. júla 2026.

3.5. GoB IUPAC – nové pojmy, redefinície vybraných pojmov v IUPAC Goldbook a publikované IUPAC Recommendations ako kľúčový zdroj zmien v tejto komplexnej príručke IUPAC - The IUPAC Compendium of Chemical Terminology (prostredníctvom členov divízií, komisií a špecifického projektu IUPAC): <https://goldbook.iupac.org/>;

Príprava reedície Gold Book IUPAC – **The IUPAC Compendium of Chemical**

Terminology. Stručnú informáciu podal M. Drábik: *V súčasnosti je kompendium dopĺňané pojmami a ich definíciami z aktuálne publikovaných IUPAC Odporúčaní. Predpokladá sa, že na tohtoročnom GA vyvrcholia práce série projektov (podľa divízií) na návrhoch doplnení definícií ako aj príp. redefinícií pojmov, ktoré boli publikované v IUPAC Odporúčaniach v rokoch 2007-22-021., Prítomní členovia SNK ju vzali na vedomie.*

3.6. Rubrika o IUPAC Odporúčaniach v ChemZi – Stručnú informáciu podal M. Drábik: *Ako pravidelná rubrika bude pokračovať aj v ChemZi – Chemické zvesti, so zachovaním zamerania ako na nové Odporúčania a Technické správy IUPAC tak aj na informácie o relevantných aktivitách IUPAC a SNK IUPAC. Túto rubriku garantuje predseda SNK.*

Ad: 4

- **Chemici zo Slovenska v divíziách, komisiách a centrálnych orgánoch IUPAC, výpis z „election rosters“ 2024-2025:**

Name	Division/Committee	Status	Term	NAO
Renáta Oriňaková	div. I – Physical and Biophysical Chemistry	TM	2024-2027	Slovakia
Matej Baláž	Div. II – Inorganic Chemistry	NR	2026-2027	Slovakia
Igor Lacík	div. IV – Polymer	President	2024-2027	Slovakia
	Science Board	Elected Member	2024-2027	Slovakia

Ján Labuda	div. V – Analytical Chemistry	Emeritus Fellow		Slovakia
Ľubomír Švorc	div. VII – Chemistry and Human Health	TM	2026-2027	Slovakia
Milan Drábik	Interdivisional Committee on Terminology, Nomenclature and Symbols	TM	2022-2025	Slovakia
Jozef Švorec	Committee on Chemistry Education	NR	2026-2027	Slovakia

➤ **Vybrané informácie o najvýznamnejších aktivitách reprezentantov SK v orgánoch IUPAC za posledný rok (2025/2026)**

- **Renáta Oriňáková:** Titulárna členka (TM) v divízii I IUPAC – Fyzikálna a biofyzikálna chémia.

- Recenzie návrhov projektov
- 3. 11. 2025 IUPAC Division I Meeting (on line); v programe predovšetkým informácie o bežiacich projektoch a konferenciách, návrhy prednášateľov na WCHC IUPAC July 2027, aktualizácia Green Book a Gold Book,
- 12.-13.07.2025 IUPAC Division I Meeting v rámci 53rd IUPAC General Assembly (12th – 16 th July 2025) Kuala Lumpur

- **Milan Drábik:** Titulárny člen (TM) v Medzidivíznej komisii pre terminológiu, názvoslovie a symboly (ICTNS) IUPAC.

- Delegát a aktívna účasť (s dôrazom na tlmočenie vybraných názorov SNK IUPAC, SChemS a chemikov zo Slovenska) na vybraných zasadaniach počas 50. Valného zhromaždenia IUPAC (Kuala Lumpur, 12. – 19. 07. 2025):
 - o Medzidivízna komisia ICTNS IUPAC,
 - o Divízia II (anorganická chémia),
 - o Projekt IUPAC (No. 2020-022-1-200),
 - o Relevantné zasadania Councilu IUPAC.
- Recenzent početných rukopisov Doporučení a Technických správ IUPAC pripravovaných na publikovanie v PAC.
- Hlavný riešiteľ projektu "Gold Book Update of Terms for Inorganic Chemistry", (project No. 2020-022-1-200), v aktuálnej fáze konzultácie návrhov riešiteľskej skupiny projektu s IUPAC Divíziou II (garantujúca divízia projektu).
- Spoluriešiteľ projektu "Survey of Definitions and Use of Common Solid-State Chemistry Terminology", (project 2015-002-x, R. Macaluso, Chair).
- Spolukoordinátor udelenia ceny „IUPAC Poster Award“ na 77. zjazde slovenských a českých chemikov.

- **Ján Labuda:** Emeritur Fellow (EF) v divízii V IUPAC – Analytická chémia.

- Člen task group projektu 2019-039-3-500 „A review of current status of analytical chemistry education“.
- Člen task group projektu 2026-007-3-500 “MONITORING OF CARCINOGENIC ORGANIC CHEMICAL COMPOUNDS IN MOST FREQUENTLY ANALYSED

ENVIRONMENTAL MATRICES (WATER, AIR AND SOIL) USING MODERN SUSTAINABLE ANALYTICAL METHODS”

- Reprezentant divízie AC v Committee on Chemistry and Industry (COCI).
- Reprezentant divízie AC k DAC-EuChemS.
- Recenzent početných návrhov projektov IUPAC, odporúčaní a technických správ IUPAC.
- Vedúci autor správy ukončeného projektu J. Labuda, C.E. Banks, J. Barek, A. Escarpa, A. Farenhorst, J. Kudr, F.-M. Matysik, A. Merkoçi, L. Švorc, J. Wang, O. Zítka, Flow-through analytical systems and microsystems with electrochemical detection for monitoring of biologically active species (IUPAC Technical Report), *Pure Appl. Chem.* 2026; 98(3): 329–365. <https://doi.org/10.1515/pac-2025-0514>.
- Autor príspevku J. Labuda, Flow-through analytical systems and microsystems with electrochemical detection for monitoring of biologically active species, *Chem. Int.* April-June 2026, 29-31.

- Igor Lacík: Titulárny člen (TM) a prezident v divízii IV IUPAC – Polyméry, volený člen vedeckej rady IUPAC.

- Prezident IUPAC Polymérnej divízie: pravidelné virtuálne stretnutia na mesačnej báze s divíznym výborom, riešenie aktuálnej agendy, príprava zasadnutia Polymérnej Divízie v dňoch 27.-28.7.2026 pred MACRO2026 Kuching v Malajzii 28.7.-31.7.2026 <https://macro2026.org/>
- Člen IUPAC Vedeckej rady
 - o implementácia priorít IUPAC a príprava podkladov pre zasadnutie virtuálneho Councilu 21.7.2026
 - o člen Pracovnej skupiny pre nastavenie Projektového systému IUPAC
 - o člen Pracovnej skupiny pre nastavenie Strategických zámerov IUPAC
- Predseda skupiny Prezidentov divízií a Predsedov stálych komisií IUPAC s úlohou koordinácie tejto skupiny ohľadne prípravy podkladov a návrhov pre Vedeckú radu a Výkonnú radu IUPAC a prepojenie týchto orgánov IUPAC s členmi divízií a komisií
- Člen IUPAC projektovej komisie: posudzovanie projektov divízií a medzidivízných projektov
- Člen projektu IUPAC Polymérnej divízie 2022-030-2-400

- Ľubomír Švorc: Titulárny člen v (TM) div. VII – Chémia a ľudské zdravie

- Účasť na IUPAC Division VII Meeting, 30.3.2026 (online)
- Spoluriešiteľ projektu IUPAC 2023-010-2-500: „Electroanalytical flow through systems for monitoring of biologically and electrochemically active species“ (prof. Labuda, zodpovedný riešiteľ)
- spoluautor IUPAC Technical Report (účasť viacerých divízií): Labuda, J., Banks, C. E., Barek, J., Escarpa, A., Farenhorst, A., Kudr, J., Matysik, F. M., Merkoçi, A., Švorc, L., Wang, J., Zítka, O.: Flow-through analytical systems and microsystems with electrochemical detection for monitoring of biologically active species (IUPAC Technical Report), *Pure Appl. Chem.* **98**, Iss. 3 (2026), 329-365. [DOI: 10.1515/pac-2025-0514](https://doi.org/10.1515/pac-2025-0514)

- Jozef Švorec: Národný reprezentant (NR) v komisii pre chemické vzdelávanie (CCE) IUPAC)

- **Matej Baláž:** Národný reprezentant (NR) v div. II – Anorganická chémia

Ad: 5

- **IUPAC národné členské:** Faktúra „Slovakia 2026 National Subscription Membership Dues“ v sume 4,041.00 USD“ bola doručená E-mailom 19. 3. 2026. Následne bola zaslaná na Odbor medzinárodnej spolupráce P SAV a Ú SAV. Spätná väzba: „ ... *potvrdzujem prijatie faktúry. ...*“ Potvrdenie IUPAC o prijatí platby dňa 14. 4. 2026.
- **Dotácia pre SNK v rámci „projektu“:** Schválená finančná podpora vo výške 155,- EUR na „Publikácia v rámci Divízie V IUPAC (Analytická chémia)“ a podpora vo výške 103,- EUR na „Odborný seminár Slovenského národného komitétu IUPAC“.

Ad: 6

- Členovia SNK diskutovali o potrebe prípravy štatútu, alebo rokovacieho poriadku pre SNK IUPAC. Prvú verziu sa podujal pripraviť do konca roka 2026 M. Drábik.